

Møguleikarnir at avskriva skulu broytast

Og vinningur av skipasølu skal skattast

Nú skal skattalóggávan broytast. Ætlanin er at broyta hana soleiðis, at allir landsins borgarar koma undir rimuliga og rættvíska skatting, og at allar inntøkur verða gívnar upp til skattingar, sigur Landsstýrið í viðmerkinginum til uppskotini, ið vórðu lögð fram hósdagin. Landsstýrið skjýtur upp at skerja avskrivingsmøguleikarnar og at skatta tann vinning, sum nevnist goodwill. Samstundis skal barnafrádrátturin hækast.

Í viðmerkingunum til broytingaruppskotini sigur Landsstýrið:

Í seinasta lögtingsskeiði samtykti lögtingið broytingar í skattalógini. Meginbroytingin var, at vit finga eina aðra skattainnkrevjingarskipan, annars vóru ongar munandi broytingar gjørdar í skattalógini frá 1963 ella øðrum fylgilógum, eitt nú avskrivingslógini.

Núverandi landsstýri arbeiðir við fleiri broytingum og umskipanum í skattalógini. Høvuðsenturin verður lagdur á, at skattaskipanin verður slík, at vissa er fyri, at allar inntøkur verða gívnar upp til skattingar, og at allir landsins borgarar koma undir rimuliga og rættvíska skatting. Eisini skal lógin broytast soleiðis, at tað ikki við broyting av virðum skal bera til at útvega sær skattafrian vinning.

Skotið verður upp, at gjørdar verða broytingar bæði í sjálvari høvuðsskattalógini og í avskrivingslógini, soleiðis at so langt sum gjørligt verður tryggjað, at avskrivningar ikki fara til privata nýtslu, men í størst móguligan mun koma vinnuni til góðar.

Vinningur, sum stendst av skipasølu og sølu av bygningum og gøgnum til vinnulig endamálið, kemur eftir uppskotinum allur undir skattskyldu.

Landsstýrið arbeiðir eisini við broytingum, sum skulu skerja møguleikarnar fyri, at peningur verður tikin úr partafeløgum til privata nýtslu,

uttan at hesin kemur til skattingar.

Kapitalvinningur er ikki skattskyldug inntøka

Tað, sum sermerkir okkara skattalóggávu, samanborið við onnur lond er, at tað so gott sum bara eru lønarinntøkur, t.v.s. inntøkur av aktivari luttøku í vinnu og so pensjónsinnøka o.t., sum verða roknaðar sum skattskyldug inntøka. Vinningur av at selja ognir dyrar enn tær vóru keyptar (kapitalvinningur) verður ikki roknaður sum skattskyldug inntøka í Føroyum.

Í tí uppskoti, sum landsstýrið her leggur fram, verður sum nevnd skotið upp at leggja skatt á sølvinnings av skipum og bygningum í vinnuligari nýtslu.

Eisini áleggð lögtingsins skattanevnd í uppskoti til samtyktar landsstýrinum til ólavsekutingssetuna 1983 at koma við lógaruppskoti, sum millum annað miðaði imóti, at avskrivnaðar ognir við sølu verða skattaðar av sølvirðinum sum grundarlag. Sambært galdandi lóg kann í dag avskrivast av vinningi av skiparakstri og í aðrari inntøku.

Skattliga avskrivningin í vinningi av rakstri er loyvd við upp til 30% av seldum, og skal hon tryggja vinnuni eitt gott figgjargligt grundarlag. Er vinningurin ikki nóg stórur til fullar 30% avskrivningar, er loyvt eiganum at avskriva tað írestandi í

aðrari inntøku við ávísam avmarkingum. Henda avskrivning í persónligari inntøku verður loyvd, tá felagsformurin er soleiðis, at eigararnir ábyrgjast persónliga fyri raksturinum og tí persónliga kunnu koma at gjalda tað neyðuga tilskotið, sum raksturinum ikki kann bera.

Eisini er við somu orsök er hjá hesum eigarum loyvt at frádraga hall av rakstri í aðrari inntøku.

Skattalætti til hægri privatnýtislu

Í praksis visir tað seg alt ov ofta, at eigararnir av skipi frádraga hall og avskrivning í aðrari inntøku, uttan at tann skattalætti, teir á henda hátt fáa, kemur skipinum til góðar. Í teimum førum verður litið ella einki inngildið til felagið. Hallið og tann manglandi likviditeturin til gjalding av upprunalánum verður figgjaður við lánuptøku í skipinum, oftast við at eigarar kautionera fyri slíkum lánum.

Tann skattalætti, eigararnir fáa, verður í flestu førum nýttur til eina hægri privatnýtislu, samstundis sum lánbyrðan hjá vinnuni økisar um ár. Slík stóðan kann ikki halda fram, og versnar stóðan alsamt, verður roynt at selja skipið og fáa aðrar at vjirtaka tað fyri í minsta lagi tey lán, sum standa í skipinum, t.v.s. upprunalán+lán upptikin til figgjan av rakstrarhallinum.

Hetta vil siga, at sølvirðið av skipinum ofta fer upp um upprunavirðið, tí sølvirðið verður uppgjørt sum frígvinn skuld+møguligt kontant gjald, og tey lánini, sum upptikin vóru til figgjan av rakstrarhallinum ganga tá inn í tann »skattafria vinningin«, og verður tí rakstrarhallið ongantið effektivt fyri partteirðaran í førum sum hesum. Hann fær við sølvuna ofta ongan pening útgóddan, tí tann skattafri vinningurin er útgóddin

honum á konto árinu frammanundan sum skattalætti, stavandi frá hallinum, og teimum gjørdum avskrivningum, sum nú allar eru afturvunnar og oftast farnar til privatnýtislu. Hann fær tiskil trupult við at gjalda tann skatt, honum verður áliknaður av hesum afturvunnu avskrivningum, og má hann tí ofta royna at seta hesar í eitthvørt annað skip, um tað lønar seg ella ikki.

Avskrivningarnar skulu avmarkast

Fyri at avmarka hesar avskrivningar í øðrum vinningi enn tað, sum skipið gevur, verður skotið upp, at avskrivast kann við upp til 15% av seldovirðinum í aðrari inntøku enn vinningi av skiparakstri, men tó ongantið meira enn 15% av aðrari inntøku við øllum frádráttum.

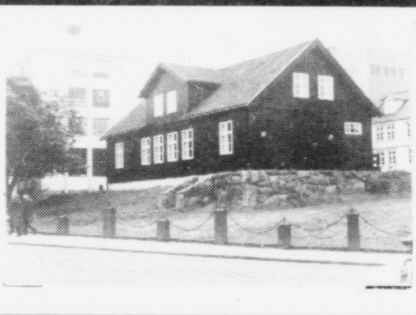
At tað akkumuleraða hallið í felagnum við sølvuna skal ganga inn í ein móguligan skattafrian vinning, verður hildið at vera órimuligt, tá partaeigararnir hava fingið skattalætti fyri hall í rakstrarárinum. Skotið verður tí upp, at øll sølvupphæddin skal ganga inn í ta skattligu sølvupphæddina og ikki bert upprunavirðið, eins og fyri onnur vinnulig rakstrarøgøgn.

Eftir galdandi lóg verða bygningar uppbyttir í 1) grundokið, 2) bygningur og 3) innleggingar og innrættingar.

Endamálið við avskrivningum er m.a. at víga upp imóti tí virðisminkar, ið annars ikki kann dragast frá yvir raksturinum. Hin vegin verður grundokið og tann virðisøkning hetta fær í byggibúning, roknað sum verandi virði, og ka kann tí ikki avskrivast skattliga.

Sum omanfyri nevnt er her talan um ogn, sum hevur verið bytt upp í 3. partar. Grundokið, ið ikki kann avskrivast, bygningur, ið kann avskrivast eftir kap. 4 og innlegg-

Úr tinginum

Alivinnan fær stuðul

Landsstýrið hevur skotið upp at loyva Menningargrunninum at upptaka eitt lán upp á 30 mió. krónur við landskassaveðhaldi.

Fyri páskir samtykti Løgtingið at veita landskassaveðhald fyri láni upp á 10,6 mió. krónur. Tað lánið var ætlað øðrum endamállum enn alivinnuni, men tað nýggja lánið skal í høvuðsheitum nýttast til at figgja alivinnuna 3. rakstrarárið t.e. alibrúk, ið byrjaði í 1983.

Menningargrunnurin hevur fleiri umsóknir liggjandi frá alurum, sum vanta figging til 3. rakstrarár ella ein part av tí.

Sjálvt um Menningargrunnurin fær hetta nýggja lánið upp á 30

mió. krónur er tað ikki nóg mikið til tey 25-30 alibrúkin, ið hava søkt um stuðul. Tá eru tey nýggju alibrúkin ikki tikin við.

nevndin fyri Menningargrunnin heldur tó, at við tí figgjargrøku, hann hevur í løtuni, kann hann tryggja tørvinn, til teir vanligu peningastovnarnir kunnu taka sær av rakstrarfiggingini. Tað verður, tá úrslitini vísa, at alivinnan kann bera seg figgjarglaga. Í ávísam førum figgja peningastovnarnir tó longu alivinnuna.

Tolini vísa, at tey flestu alibrúkin skuldu kunna fingið javnvág í raksturini eftir 3. rakstrarár.

randi

ingar og innrættingar, ið kunnu avskrivast eftir kap. 1 í avskrivingslógini. Størsti trupulleikin hevur verið at gjørt upp munin millum, hvat skal roknað sum hoyrandi til sjálvan bygningin, og hvat skal hoyra til innrættingar og innleggingar.

Meira bygging

Tá lógin av fyrstan tíð var samtykt, var hesin spurningur ikki so nógv frammi, tí tann bygging, sum tá fór fram, var ikki so umfangandi sum nú. Bygningarnir vóru ikki so stórir og kostnaðarmiklir.

Seinnu árinu hava vit fingið eina meiri umfangandi bygging av størri vinnubygningum, soleiðis at meira neyðugt hevur verið at funnið fram til, hvussu ein »røtt« uppbygging av einum bygningi eigur at verða gjørd. Úrslitið av slíkari uppbygging hevur mangan verið, at ein alt ov stórur partur av byggiharranum hevur

verið settur sum »innleggging og innrætting«. Ofta hava hesar nærum somu livitið sum tað, sum verður sett at hoyra til sjálvan bygningin.

Likningarráð Føroya hevur gjørt fyrisitingarlígar reglur fyri slíkari uppbygging, men hava hesar verið sera truplar at fyrisitið, soleiðis at alt ov nógvir fyrisitingarlígar trupulleikar hava staðist av at fáa semju millum skattaborgarar og skattavaldið um hesar uppbyggingar.

Hartil kemur, at um ein nærum hvørja ferð skal nýta byggikønar menn fyri at kanna hesar uppbyggingar, so kemur slík fyrisiting at verða lutfalsliga alt ov kostnaðarmikil og krevja ein alt ov stóran part av arbeiðsmegini hjá skattavaldiinum. Í hesum sambandi kann verða nevnt, at hetta eisini var høvuðsorsøkin til, at lögtingið avtók allar